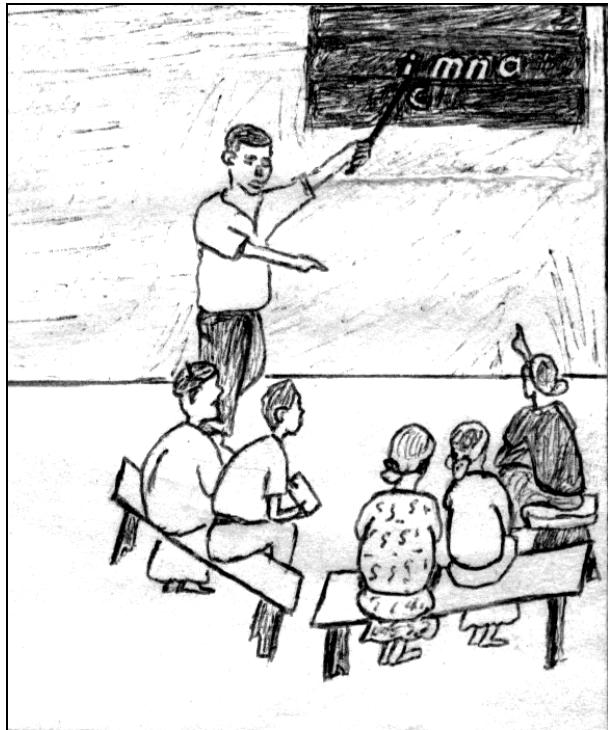

M híímmε pøkε

Premier livre de lecture en langue Mbèlimè

République du Bénin, Direction d'Alphabétisation
Commission Linguistique de la Langue Mbèlimè
Sous-Préfecture de Cobly
Avec l'assistance technique de SIL
1ère édition / 1er trimestre 2001

- 1 -

1ère édition: 1er trimestre 2001

mbèlimè / exemplaires

Imprimé par le
Centre de Production de Documents en Langues Nationales
(CPDLN) BP 87.Tanguïta

© par Commission Linguistique de la Langue Mbèlimè
Sous-Préfecture de Cobly (tous droits réservés)

- 2 -

M híímme pōke

Tī yāmmāde hīnnī tī tē wē, ū bíedō ū n fē bō ā fūdī n hiiní ū bōtīde sēpī. Nēnnē yē tennō a tī maadō n yē tī pāñnā kē pōke ñkē nne n ke hīno n tē: M híímme pōke.

Nē pōke hīnnī tī deetō bē nitibē péñkóónimē n ke pāñnō.

Tī hōtīne bē n fē bō n nānkō n nī bē péñkóónimē.

Tī bāanī bē n fē bō n tēdī m̄ péñkóónimē bē nānkī nī mēnī.

Á hē ū n tēdī m̄ péñkóónimē ā me dietá n nānkī nī dī cikīde ñdē: Dī cikīde dī n tōnsī ī bēdīwaadī m̄ dítimē.

Ū niitō nne ū bīkē sēdīkē

Ū niitō u bāa yē dē bō n tēdī kē bīkē sēdīkē a ke wēnni m̄ mōmōmmē. Ū bīkē sēdīkē tennē kē pēētī dā ū būōkē pēētī dā mandē. Nē būōkē pēētō bōbīide dī n ba kū, a di nō dī sēde. Nē bōbīide nne kē bīkē sēdīkē tūō wē. Nē bīkē tōō ñ dēnbē ā yē be dū n nī ke yēñnā bē kpaatibē.

Bē nánánbe ā n tóñsí a be yētīdī. A bē kpaatibē ā kēsi kē hīñní nne n tóñsí ū n bā ū n bā a be ke pā n tāñtā kpaatibē bē n naasi.

U kpaatō ū n fē bō ā ñ tūomō ū cōñcōñbe a bē tonsí n tūomō ū sōkō. Kē bīikē sēdīke kpíémo nēnnē a ū kpaatō ū n fē bō ā dōñā ū dāāde u yāanī dīyē n nī ñ dēetā ū pūõhō a ne pō n bōkī n konná dāāde dī n bā.

Kē bīikē sēdīke tōo nne kē nīi ā ñ hāadī n mūõsō n tē: Tī dēe ñ wē a máá tī dēete nī dedi tī pīē.

Ū wīenū ā kēsi bē yūbonde nne ñ yāanī a kē būõke ā hōosi n tēnī sō kū pō, a ku ke pōō. A bē sēyāñbē ā ya a ne pōtōo a bē tōmū bē bīikē sēdīke n yē ke bootá nē n pāñno. A ke bōkī a ū wīenū ā ke pōō mandē. Kē bīikē sēdīke nīi ā ya a ne pōtōo a u tūnnā n ya kē bīikē sēdīke nne kē būõke hīi n dūā. A u yē u nī mūõsī a ū wīenū ā yē: Nē mūõsī, n tōntō n nī ā pāatī wē. Wāannī kē dōõke a ñ ā bēnki. A kē bīikē sēdīke nīi ā tōonī kē dōõke, ū wīenū ā cōotā kē dōõke n ketā kē bīikē sēdīke kíedē yē n yēdē n ketā kē būõke kíedē yē n yēdē mandē. N yē ñ tōonī ū kōdāābu a tī sākīnā dādoodē dā a dī sākītā.

Dādoodē dā kē bīikē sēdīke tōo nne kē nīi ā sākītā n ya sī bīsí ñ sēsī sī naasi a si hāadī n dōnnī, a bē si kuusíne dī cuude. Nē dāādē bē kpaatibe yānnī ñyē n nī ñ dēetā bē pūõbe. A bē ñ tōnsí nī ū n bā ū n bā a bē, bē dūonō bē pūõbe.

Ū kpaatō ū n fē bō yāa ñ wē ū pūõhō. A máá bē nītipūõbe tennē bē formū hē dōnnī nīinē. Nēnnē yē tennō bē nītipūõbe formū bō būõte yē n naasi.

Ū yēdīme: Bē nītipūõbe bē n dāātē nne dī hānde, kē būõke yūude wēpē

Ū yēdīme: Bē nītipūõbe bē n dāātē nne mō señmū kē būõke taahī ñ wēpē.

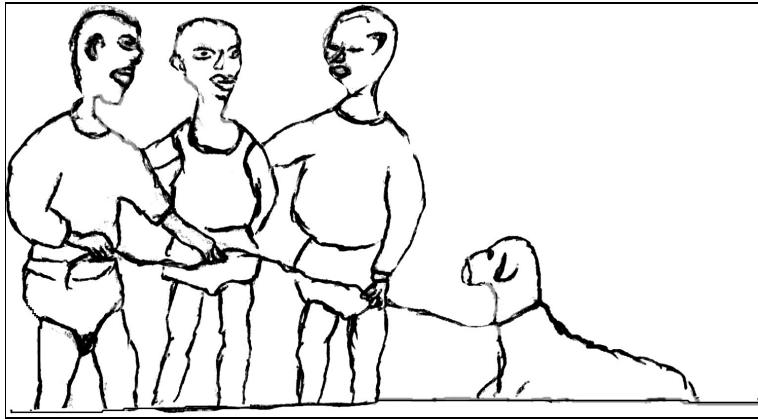
Ū tāātīme: Bē nītipūõbe bē n būosi kē bīikē sēdīke taahī ñ wēpē.

Ū naasīme: Bē nītipūõbe bē n hē tēdī tiemū, bē n tōnnī, n dū mō tōmīmū, n hē dāātē nne semmū, n hē dāātē nne hānde, kē bīikē sēdīke yūude wēpē ñ tennē.

Ū bīnhíétí, nē yāānē nne nē sēñne bōkīde.

Dāāde bā yē bō, bīsí n yēdē kē yāāke nne kē sēdīke ā hítā n bōkī tī múóte hīnnī dī bōkīde.

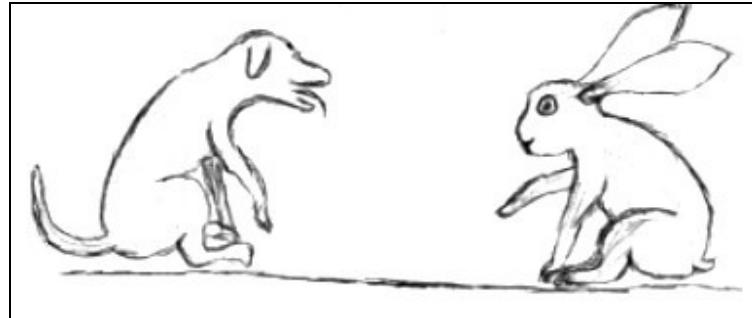
Si bōbōkīsī dī bōnde dīyē a kē bīikē yāāke ā yē kē bīikē sēdīke: Húumú ñ nī ñ dēetā ñ nōñibīfē n bāā ā sūdife hīnnī. A kē bīikē sēdīke ā húumú. Púkípúkí a kē bīikē sēdīke ā yē: Húhú ñ sūdife hē nē hī. A kē bīikē yāāke ā yē: Mandē ñ nōñibīfē hē nē hī.

Tī diete tī tāātē.

Ū tēñkpīēnū bōnde a tī diete ā nōō tī tāātē n yūutā fē sōfe n pōō n punná n húá n dūā n yē tī tūōte ā tī hūnō niitō nē ti yōōtā. Be tāñtō nēnnē dī sēēde a hū n bā ā yē yāñtā ya nī m̄ nīime a n̄ dākīnā n̄ nīñne tēnnē nē hýñní. A hū yīēdīhū ā yē tī míñ' yēnni tī hē n̄ pēdimu tī pénte tīyē ā pēdīmū tēte nāa? A hū tāātihū ā yē u yēnni ū nīñne tēnnē hýñní n yē fē sōfe nāa?

Sīñbíénū Mātīe Cetino
Kēnāmmucaake.

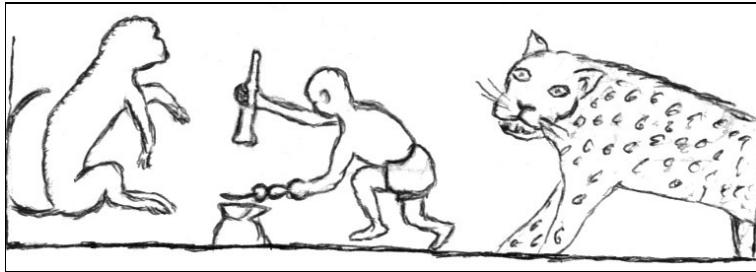

Kē būōke nne kē sonke.

Ū tēñkpīēnū bōnde kē būōke nne kē sonke ā n̄ bīítí. A kē būōke ā pēētā kē bīísí nne n̄ dēeñne tī ninte. A kē sonke ā yē mēnī n̄ yāañne n̄ wēsí m̄ nābēsīmē. A kē būōke ā yē n̄ pā mandē a n̄ yāānā n̄ wēsí. A kē sonke ā bōkī n̄ kāatā dī buside n̄ dūōnī kē būōke a kē yāānā kē bīísí a si hī sō sī fē, a kē būōke nne kē sonke ā hūonī.

Nēnnē yē tenno a kē būōke hē yāasī sonke.

Nentāakē M Misīēdi.

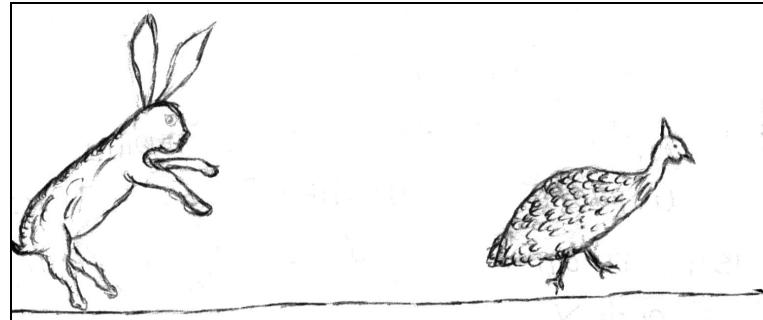
Ū mááno nne fē wāñfe

Fē wāñfe yē dē bōkō ū mááhu n yē be fe maaní fē kpiife nóńcekūote. A ū mááno ā ná mááti a fē kpiife ā kúútá nī, a ū mááno ā békisi fē wāñfe n yē ā míń' yēnni ā dū n nī máání bā kū?

A fē wāñfe ā bóótá fē kpiife n sēdimu n yē hē kōññē tūnnā míne wēte. Á ā mēn' pōñpōñtō a nē nō kīyē nī nī n wékisitē tī dūote.

Á ū mááno míń' máñō tī nóńcekūote tēnnē, nne m̄mē fē wāñfe míń' pínsí wē fē kpiife wēmmē.

Cētikā Sōsīēfu
Dībūōde.

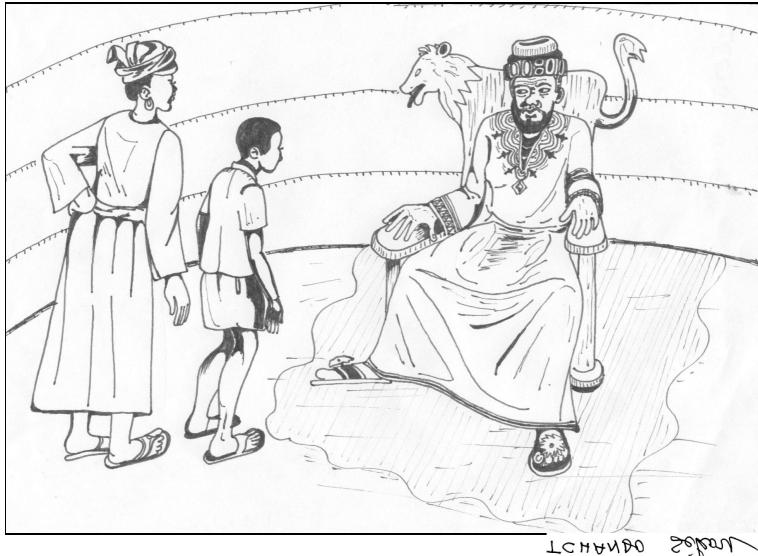
Kē sonke nne fē hanfe.

Ū tēñkpīénū bōnde, a kē sonke ā nī sīi ū wuohū ī kpēntī n hígní. Kē wāñke kē n fē té n pāanī n békisi kē sonke n yē: Á tūomō n bā nē bōde? A ke yē n sīi ū wuohū, a nē wāñke ā dāásī n hīi a kē sonke ā bātā n hyuni n dēē. Kē nāñkī tēnnē kū n pō n dūā tī wāñte.

Dāáde bā a fē hanfe ā nī pāanī n hē ā dōomu a kē sonke ā yē: Á yādī hē n hē dōomū. A fē hanfe ā kē yē: N̄ yādī ū kpaatō n sēedē ū yūkpēnpīdibu. A kē sonke ā dāásī n hīi a fē hanfe ā bātā n hyuni n dēē.

Nē sōnife dū n nī pēdimu n yē á ā cēekī bē nitibē n yōmu ā n yā n tē ū nīitō kpāanī n nī ā cēetā n dēē mandē yōō nē hýumú nī ā pōō.

Cennāätē Misīēdi
Dīnānakide.

Cēētā n dēē.

Ū yōkṛīemō yē dē bō n cēēkī bē nītibē n yōmu. N hī n yēē ū pūōhō nne ū bīikē. Dāāde bā a ū pūōhō ā yē ū bīikē: N bīikē ā tō hī tī kōn' nī n yāasī nē n yōmu. A kē bīikē ā u yē: N kpēnī kē sāñkē ā nī ya.

A kē nī ā kpēnī kē sāñkē n ke dūōnī. Kē bīikē tetō dī bōnde dīyē kē sāñkē n wāānī ī dēkītīpīenī nne n sīpo ū sāñkē mīnte hīnnī n tē: N sāñkē pēēdī ī dēkītī ī.

A ū kpaatō ā kēsi n u yē: N kūōsīne ā sāñkē a nē bīikē ā yīeni n ke u kūōsīne. Ū kpaatō ā kpēnī nē sāñkē ī nāpākī kē pīkē nne ī n nummu. Ū kpaatō hūnō nēñnē n tē ā sībītā kē sāñkē mīnte n hē ā ya dēkītī. Nē bōnde a ū kpaatō ā n dū n pōō nē bīikē. A kē bīikē ā

bāñtā n pēdimu kē nī n yē: Ū kpaatō yē dū n nī n pōō tī, kónná dī nuāde n u cēētā a kē nī ā yīeni.

Kē bīikē ā yē: Kē nī n pā kē būōkē a n hēbítā n dēetā kē

hīnimē n ā dūhīnā á tī tóntō dī bōnde dīyē ū kpaatō n bōde ā n

hōnsī n tē: N yéń' ā pēdīmō n sō n yē bē nī n ā pōō wē.

Bē tóntō dī bōnde dīyē a kē bīikē nī ā n yōōmū a ke dēetā kē dōōkē n hebitā kē nī duuhī nēyē a u dōdī ā tēēhē nne n cākisī a kē bīikē ā cōñtā kē nāyóókē n fōokīne kē nī. A nē dēē ū kpaatō a u kōtā n kpēnī nē nāyóókē ī nāpākī pīsī n naasi nne ī n tāātē.

Dāāde bā a ū kpaatō ā hūonī nne ū pūōhō n u hebitā mandē a u hī ū kpaatō ā cōñtā kē nāyóókē n dōnti a nē yēētā. Ū kpaatō ā bōkī n piimú kē bīikē tennē n cōñnā ū kuōhū hīnnī n yē bē bōkī n wīē sō dī bōnde hīnnī.

Bē tōō dī bōnde dīyē kē bīikē n yāādī n nī n wīētā dī bōnde hīnnī n ya ā wēñsībīnē bēnō ū ciēnū a bē tōōtā ū kuōhū tennē nne kē bīikē n dōōnā sō n dīe nne n mūōhō.

Kē fūninkē ā n pāanī nne kē naahī n yō ū nītō hōnsī ū kuōhū hīnnī n tē: N yēnni n dū kpatē a dī ti nē n pēñkīnē. A nē fūninkē ā yē mēnī n hē dū. A kē bīikē ā dedi a kē fūninkē ā kúútā ū kuōhū hīnnī. Bē n mīn' tōō kē bīikē ā bīkītā nī n dēetā ū kuōhū nne kē fūninkē n bōkī n wīētā sō dī bōnde hīnnī.

Kē bīikē kē n mīn' bō ū kuōhū hīnnī dennī dī bōnde dīyē n kpāahī kē fūninkē naahī n hūni nne. Nē bīikē hūnō dī bōnde dīyē n dēetā dī dīētīde pīende

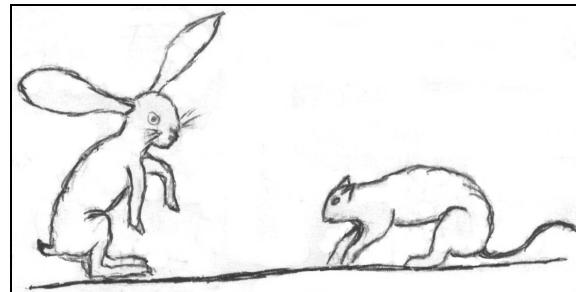
nne kē kódíkē nne n̄ hēsī ū kpaatō n̄ sēede a ū kpaatō
ā ke ya n̄ yē u n̄ tēnī, a kē bīkē ā yē nē tēnī n̄ tōw yē n̄
nankō tī n̄n̄te n̄ntē n̄ yēnnī n̄ ā dūonī. U hē k̄jmō ā pō.

Ū kpaatō ā yē n̄ n̄ bōkī n̄ mūonō n̄ u dōomu. Nē
bōnde a ū

Kpaatō ā kúútá ū kuohu h̄innī a bē tōō n̄ bōkī n̄
wīetā dī bórde h̄innī.

A kē bīkē tēnnē ā dēetā kē n̄i nne bē faāde dī
fē n̄ bōkī ū kpaatō n̄ sēede n̄ di tīetā nne n̄ sō ū kpate

Nēnbōnī Pasīa
Kētēpuoke

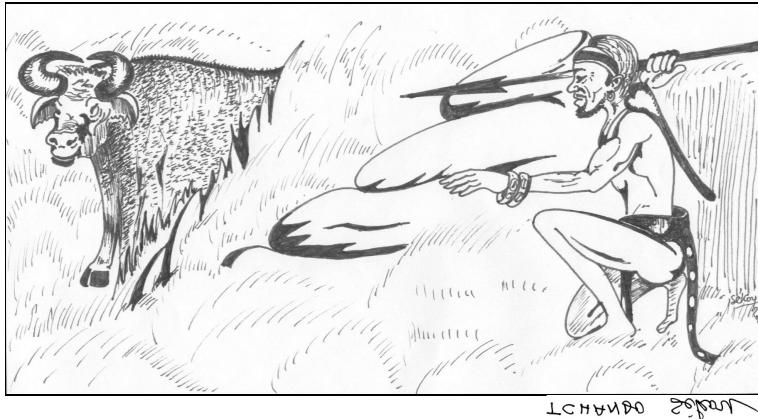
Kē sonke nne dī yúude

Ū tēnkpīenū bōnde kē sonke nne dī yúude ā n̄
bītí, a dī yúude ā sāanī kē sonke a ke yē: N̄ bítōo n̄ hē
tēdī n̄n̄ke n̄ n̄ ā sānti. Kē sonke pūoh̄ ā bēná ā
tuunē a ye bēnī n̄ bōnki a kē sonke ā kúútá n̄ tākī yē
h̄innī. A kē pūoh̄ ā dēnnā n̄ siinā dī yúude a dī húá n̄
dūa nne n̄ dū n̄ kpēkitā kē ninkē a kē sonke ā pudi n̄
dī sūkide h̄innī n̄ yē kpēi n̄ yē: N̄ bítōo n̄ pūoh̄ yē hē n̄
bēnō saahu. A dī yúude ā hítá n̄ hūni.

Dāāde bā ā n̄ bō a kē sonke ā sāanī mandē dī
yúude. A dī yúude ā yē: N̄ hē tēdī n̄n̄ke, n̄ n̄ ā sānti n̄
bā kū. A dī pūoh̄ ā sākinā ā tuunē a di kuutā n̄ tākī n̄
būtā a dī pūoh̄ ā sākitā n̄ siinā kē sonke a ke húá húá
ā tuunē nne n̄ sō dī yúude n̄ sōtā dī yúude pūoh̄ n̄
pūoh̄.

Nēnnē yē tenno á ā bītí nne ū niito ā nō nne n̄
cēē, á ne hē nō tēnnē u n̄ ā dōnnā ū hōtihu h̄innī n̄
pudi n̄ hantā.

Sīnbíénū Mātīe Cetino
Kēnāmmūcaake

Fē naafe yānō ū Banto

Ū cāātō u bāa yē dē bō a bē u tē ū Banto a u pōō ū naahī dī kpááde n duā. Dāāde bā a fē naafe ā kóntā kē bīikē sēdīke n u yānī. A u ke sānti n pāññā nē fē. A ne bīihī a be kuutá nne n dūā dī cuude a kē bīikē sēdīke ā u bēkisi n yē: Ā dēē n bā n pō n duā tī wāñte fē? A ū Banto ā yē: N mēn' i pookí tennē kū. A kē bīikē sēdīke ā yē ā hē n dū wē, á ā míñē n dū ā míñē n pédímō m̄ mōmōmmē. A ū Banto nī n yāa ñyē ū nītipūoh̄ a ū konte sāa a u dēetā u pookí ñyē ū naahī nne n pédímú nne ū naahī té n dū n nī u piimú a u nānki ñyē n sōhī.

Ū Banto pedimú ñyē nne n yāyādī ū tōō dūā dī cuude n yōō n u kāasi a u yēē sō. Nē wēñtō nēnnē, ū Banto n̄ pōyāñde ā bōkī ū hāwāābu n hē ā bíktá nī m̄ fēemē a ū Banto ā hítá n tūnnā n pō n ya fē kpánaafe tīihī a u bikitá ū nōdeehē ū baatí n tontá n tōō fē kpánaafe. A fē hūdī mīññī a ū Banto ā n̄ kóñní sī nīñsī u hōn' dūā nne ū pōyāñde n pedimú sīyē a fē naafe

dēedí nē fē. Ū Banto pō n tāñtō dī bōnde dīyē u hōn' hē pédímō nēyē ū pōcīñde, fē naafe ā hūdī mīññī n kōn' hē ā u bāñtā. Nē bōnde a ū Banto ā sōhī.

Nēnnē yē tennō ā ā yāa ū niitō n hē u yā ā nē u pēdimu ā pénte tī fē n dūā.

Sīñbíéñú Adisā
Ūodūkpādū.

Kē būōke nne kē nōñtīke.

Kē būōke nne kē nōñtīke dē biití wē. Dāāde bā ā n̄ bō a kē būōke ā cēsī kē nōñtīke n yē: Nē té ā wēñtā a hē ā n̄ tōsīkī m̄ tōm̄mū tī cēnbā n yē bā? Bóótā mēnī yē u pōhīñe ū pīē ū fē n tūomō ū tōm̄mū fē, n bāanī dī sēēde n cāatō. N̄ nī cēsi tī cēnbā a u ā hēm̄mū dī sēēde hīnnī

Nē bōndē a kē nōñtīke ā dāāsī n yē kē būōke hē u nō ū diéhu n dōosī tī cēnbā ū dēēte, a ne té ā bīihī a

bē nitibe ā yē be nī dūā a ā bō n hōhōósí n bō ū sūnhū.

Kē nōñtīke yōōmū n mīñ' hē duā a kē būōkē hīnnī ā pīetā a ke hitá n hēmīmū kē nōñtīke a ke tēnī n dīe dī kōñde a kē hē ā nēntā.

Nē hō dā kū kē būōkē nne kē nōñtīke hē cōōsī kōñē.

Kē sonke pūōhīme ū kpaatō n bīsīēdō

Ū kpaatō ū bāa yē dē bō n tēdī ū bīsīēdō a u wēnni mōmōmmē.

Dāāde bā u kpaatō ā tīkīnā tī wāñte fē n yē: Á hē u n tōō ū pīenū n píimo ū tōdibu nībū n tībītō, hē yē tē ū bīsīēdō n nī pūōhī. A be n tē kē nīesike nē n bō wē a kē sonke ā hījī ā sījīhe n tībītā ū tōdibu n kōtā n hētinā dī bode.

Nē wēñtō nēnnē a tī wāñte tī fē ā tīkīnā n tōō ū tōdibu n kuó ti nī tībītā nīyē. A kē sonke ā yōōtā nī n yē: Bē n fē bō ū tōdibu deehē hītā ya. A be dāāsī. A kē sonke ā tuā n nōñtā ū pīenū n bēñnā dī bode ke hōn' tībītō dīyē n tōō a ū pīenū ā fōntā n dedi ū pīē n tō , a ne dēē tī wāñte tī mīñ' ne bō sō tī fē.

Ū kpaatō ā dēetā ū bīsīēdō n ke dūōnī a ke pūōhī.

Ū tōohū

ԼՀԱԽԹԸ ԶԵՐԱ

Ū tōohū nō tī dēētē ū n fē bō yōmu tīyē. Sī bīisí, bē kpēnbē, yōsīnē bē yēñcīñbē. Bakē tēnō a tī yāsīmū n hupo ū tōohū?

N yā ū tē dī nī nē ū sōñtā n yē tī té ā dēē tī dēētē a tī hīnnī ā n dēetī. N kōtā nne ū yē sī pīensī sī n yā nē n fē bō sēsī yē tōosi nī sī kāadī dēnbē n tī kūçīnē. Nēnnē yē tēnō a tī yāsīmū, n hupo.

N nī dēnbē, ū tōō ū dēnbē, ū manbē, ū tāpe, ū nāñsī yē ya ū sō a ū dī pēdimu tī pēñte mōmōntē n nē dī hūkīnā ū tōohū hīnnī.

Ū tōohū tēdī mō dōmmē, mō dōmmē tēnē mēmmē yē tī pūo. Nēnnē yē tēnō bē tōyāsīnbē bē fē tēdī ū tōyōhū, a bē niine duotō, n sōotō. Nē dōmmē sōjīkīnē tī sūútē, ā súúte sōotō dī bōnde dīyē ā hūúmū kōn' hē pāā. Yēñdē dokitōdi dēnbē huusí ā dāā ā fē n tē tī kāmū ū tōohū nne ū nāā n tē hū pōo bē nitibe n dūā, a bē tūōbē kpāā n tē yantī yantī. Dokitōdi kpēnbē yēñni ū tōohū cásidí ā bīene yē n ninyē ū niiotō fōmmū

hínní. Nēnnē yē tennō a m̄ húumú kááno n sō ā teehe hínní a bē nitibé hímū m̄ fēnfēemē.

Ú tōohu nī tēnnā a ū nītipūoh̄ ā kóntá kē hōöké yōō u n̄ pēek̄ ā bīyiене.

Á ā yäṣimū m̄mē ā kōñ' hē nī fúdī n tēnī n pōotā, ā té yē ā nī tēnī a ne hē ā yīeni ā fōosi. Bāke tennō yēndē hō dā a bē tōyäsinbe kááno n sō? Nne nāā n tē tē, bē yēncīnbe tī deetō ū tōohu n kónsine tī yēncīn̄te, tī pōkpákíkpēkisite n kónsine tī kpēnte n tūosī tī tūob̄e a ne nāā dī bānde baáde a tī di pāah̄ n bō n bōkīsī nne ū tōohu. Á mānsine ā bā ū tōohu dī bōnde dīyē ā nī ya ā yanyammē kááno n sō. Á ā hē yāa tōohu ne hē bídī a ā hādī a ne yīeni. Á nī fúdī n hítá ū tōwāabu ā sīhē a bē tūob̄e dūā a ā bō n sēnti n nāā ū wāátóo. M̄ mōmōmmē ū tōohu wāásinē wē, n pīekīnē n kótō n pōo. N̄ wēpe ū tōohu tēdī m̄ yanyammē a me dōō, n̄ hē nī fúdī n me dī pēdimu n dūa.

Tī búó sī kāádi kūosibe bēyē bē wāati bē dēkītī i, bē hē dū n pēdimu tī pémōmōnte. Á hē ū n yēetō m̄mē n yäṣimū ā n tē ā tūuh̄ ā húumú n̄ huotū kū. N̄ wēpe, yēē sō ya ū tōohu yäṣimmē nne hū hubime.

Síñwæekā Beennā

Fē tēdīfē

Dāāde bā kū a Kontē ā sēntā n bootá ū mōntide n ya a ne nō māmāáte tī n doodē a ne kpā n bīsi a ne u dēē bāk̄ tenno a ne nō tennē. A u hitá n dennī ī cienī n hetá ī hínní n ya a i sōotō m̄ mōmōmmē, a ū yāāhu nō kádī kádī. Nē hē pōtō a u ya nē mīní' sōotō n nō kpīnk̄pīn̄ yákidī n pītiñne ī pīē ī fē. A Kontē ā ya nē n tūunī pīeni, nē bōnde ū yāāhu bontō n tē fiufiu, a ā tīenē yāñkī n tē sa saa. Nē hē pōtō a m̄ nīimē a bontā nne n tē bōibóí, ū hínní n būosi n nō nikēī n nāā dī ninikide. Nē bōnde, fē tēdīfē yē tón̄tō a Kontē ā tēnī n kuutá dī cuude.

Síñwæekā Beennā

Ú pāpēnkáńbu

Muötē nō ū pāpēnkármo. Dāāde bā a u hitá n nī wāánī sī pāásī n pō n cūōne m̄ yanyammē máámē. Kēmmu ya nē n u pāñnō.

Nē dāāde ne nō ā wēnyī yē, u hitá ū bááde n dēetā ū pāpīenū n kāmū m̄ nīimē hínní a hē ā pōti a ne kānsi n

yē bōkīti bōkīti a Muötē ā fákítá n ya n píimō kē pāsōok̄e a ū yamme ā dātiki m̄ mōmōmmē.

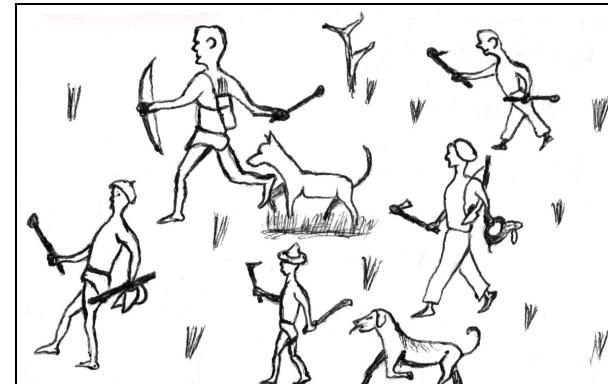
A u kōtā n wīētā yēdē a ne kānsi n yē yúdudu
nne ñ

tōō Muōtē n hēsī kē dūōkē hīnnī a u huusí n hē
dū n wīē sō ū pāpīenū a ū pāake ā sōhī. N fúñ' māadī
n tē bē nitibē nī tóntā n u fietā. U tē u nī tíetá n ya n
bō ū wúónú ñ baā. N hīipū kē tīekē baákē a kē hīkitā a
bē fē ā kókná n nōō sō m̄ nīime hīnnī. Kē pādūōkē tōō
Muōtē m̄ nīime hīnnī dēkī Muōtē hē dōmu n sēbīsī
nīime. U bō n yāntī m̄ nīime hīnnī n tē pāntī pāntī. Ū
nīyééñ u bāa tōnti nī n ya a ne pāahī n no tēnnē a u
hūusi n kaanī sō m̄ mōmōmmē, n bōkī n dēetā ū dō n
hādī n hākītā ū tīebu baábu a bu bō ū wúónú baā. U
hādō dī bōnde dīyē n dēetā ū dō tēnnē n cānnā m̄
nīime hīnnī a Muōtē ā ñ yānyāntī n pō n sēnnā nē dō

n hīipū. Nē bōnde a ū nītipūōhō tēnnē ā yúónī, a
Muōtē ā sēnná nī a u hīipū ū duosī n yūoní a Muōtē ā
dedi. A bē nitibē ā ñ tónti nī n ya a Muōtē dēdō.

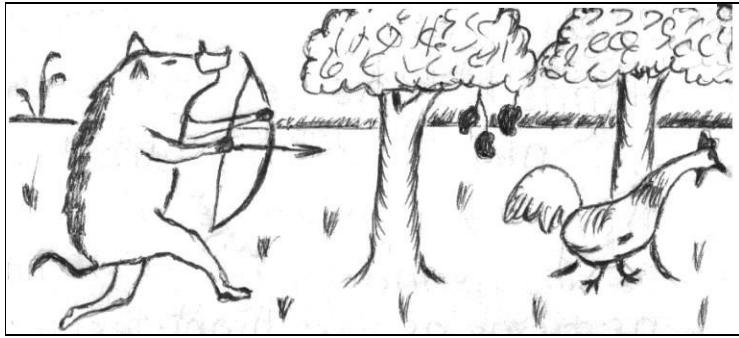
Muōtē dūúmo tī nintē n yēnni u nī pōō ū bā.

Síñwēekā Beennā
Ūwūōdú.

Ū tōōtīhu

Á ū tōōtīhu bō tī té ā yākī n hitá n kuutá tī
múótē n cūō bōde dī n bā n bāntā tī tūōbe. Á tī hōsīkō
dī bōnde dīyē be baábē ā hīisī a bē tūōbe ā tūnnā. Ū
tōōtīhu bontō n wē, a tī wāñte nne tī nōte hisidí tī pīē tī
fē a tī pūo n yāadī. N pō n bōkī n tāñtā hū yááde n yā
n bikitá tī nōdeehē nne ñ tōōtī n hūnti.

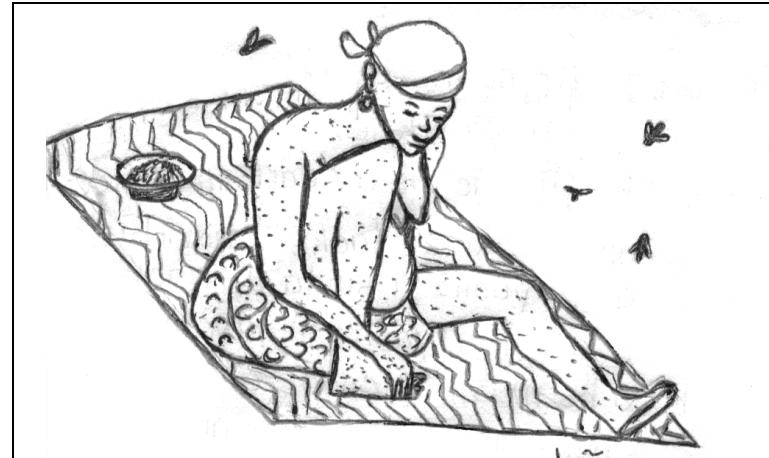

Kē dōdīkē canne

Kē dōdīkē tēdī ā canne a ye pēētō a ke ye yākino.

Kē dōdīkē dāātē nne ā caane. Dāāde bā kē dōdīkē ā hítá n bōkī kē dāāke tī hādibiete kūosibu a kē pūōhō ā kúútá dī naade. Nē bōnde kē kódíkē ā bōkī n yākitā tī yaqakite nne kē pūōhō a be muohí ā caane, a kē dōdīkē pūōhō be buó.

Kē dōdīkē hynī nēnnē n mōmū kē caane n bēkisi kē pūōhō kē caane nāñki, a kē pūōhō ā ke yē kē kódíkē nne kē pūōhō yē tónítō n nī n ye mūóhō. A kē dōdīkē ā pīhī kē nuođe n baatí kē dūōde n pīkī kē kódíkē a ū sūnhū ā pāñnā a be nitibe ā be pātā.

Tēwaakē pūōhō

Tēwaakē tēdī ū nītipūōhō a u dōmu n kāñsī ā nābēsīkāñkāñne. Ū nītipūōhō mūōmāmūōnō wē, a u dōmu m̄ tōmāmū m̄ mōmōmmē, u bōkīsī dī naade nne ū wúónú. Tēwaakē nne ū pūōhō fá bē tūōbe m̄ mōmōmmē. Tēwaakē pūōhō nō kē bōnkē. Tī yáásīte yē u bō. Tēwaakē hīkīno n tōo ū pūōhō dokitōdi a be u tānōwō a u wūōtō.

Á hē u nō hō pūōhō bōmu, ā hīkīnā n u tōo dokitōdi.

Dī pāade

Dī pāade hidī bō ī nummu kū ū bēdīhū. Dī pāade bōnde nē nīñnē fē té ā yēsīnē wē, yosīnē tī hō tēñhū. Kēmmu ya nē n yēsīnē.

Ā tīne n hāate, tī mū́te, nne ā tāāde té ā yēsīnē nē wēnnihū. Ā tāāde bōótīme ā n nāā tī dūote, a ā tīne ā yotā a tī mū́te ā wūonī. Ā tī dākītontonte ā bontā ā tēēhē ā cānki n yē pói. A tī wāñte ā pōki, nne í nāā n tē mōsaate kōñ' hē bō a m̄ nīme kōñ' hē pēki. Ú yāāhū wūonī, a dī pāade bō ī hidī ī n tāāte hīnnī. N bōntā dī yōdānside n tīhī dī bēnpande hīdi yēdē hīnnī. A ū tontonhū ā tūkitā n dēesi dī pāade hidī tēñtīenī. Ú tontonhū bontā dī bōnde dīyē ā hē nī n fūdī n dūā dī cuude hīnnī. Á ū wienū bēnō ā kōñ' hē nī n fūdī n dedī kū hīnnī, a ū tēkúnhū bō m̄ mōmōmmē. Á ā dedō m̄ semmū ā n kōti nī n móntō n nāā dī kpēdide.

Síñwēekā Beennā
Ūwūōdú

Ū bēdīhū fōmmū

Tī cōōsīnē m̄ yanyamme mēyē tī fōmmū hīnnī. Ne nāñki n mē ā tī yāntī? Kēmmu ya.

Ū bīédō dāāte nne n hitā ū tēñhū n bōkī ū tēñhū tūōhū m̄ tōm̄mū ū wāābu, n tē ū pīē ku bāá yē tū nne kū tō. A ne í nī n pōýítā a u bō m̄ yanyamme hīnnī: Dī honde, m̄ bōmmū, ū náámú nē bōnde ā yāmmadē toñtō a be baábē ā n cásidí n hīmū. Be hítō n yēe n sō bēyē ā sīe tē yāntī yāntī mandē

Ñ manbe, n̄ nāñsī, n̄ tāpe nne í tōō n sō n̄ tōō dēnbē ti nō nne í hīsídí n yēekī sō tī tēñhū n bōkīsī tī tēñte tūōte, ū pīē ku baá hē bō n tū nne kū tō.

Síñwēekā Beennā
Ūwūōdú

M fommū

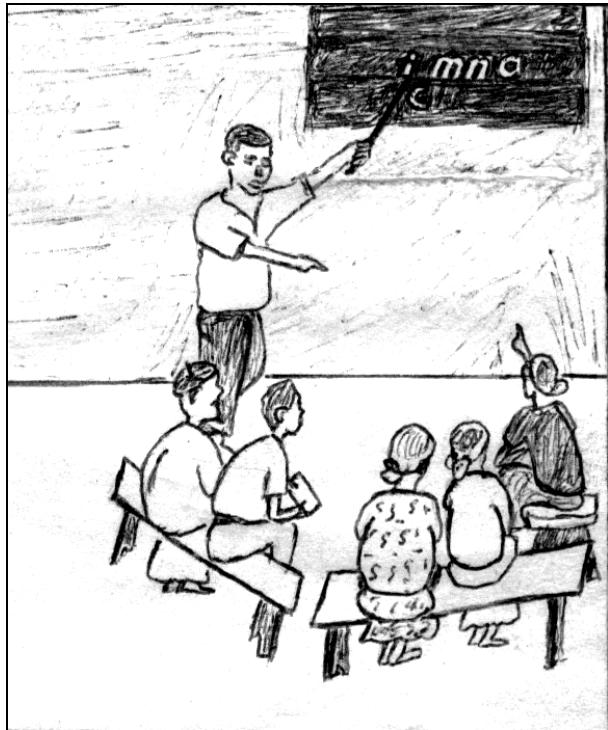
Dāāde bā yē bō a tī hādī dotōdī yānbē bōde a kē bīikē sēdīkē baákē ā tóntá n tōō ī dékítí kē tūsipīkē n tōō tuse yē n nummu n hē ā dēē. N dēetā ū dékítíhāahū n duōnī a be yēetā n ke kōsíne tuse yē n nummu. A ke hitá nne n hūnti a kē bīikē yāākē baákē

ā hítá n ke tūnnā n békisi n yē: Bákə tennō a ā tōōki n tennē? A kē bīkə sēdīkə ā yē: N̄ yūdātīdē yēñdē, nne n̄ nāā n tē ne yākō ḥyē n wēñtō bē nitibe yē n pāā sī nīñsī nne ī dékítí m̄ mōmōmmē, nēnnē yē tennō a ī míñ'búó n tē á n̄ tōō n̄ nī n̄ dēē wē n tōō n yaā n hē dēē. A ke bīkə yāākē ā yē: Ā yā wē, kōtá n tōō ā tuse yē n ummu tēñtīēnē ā tōō āyē n hūnti nne, ā nī n̄ dēē wē. A kē bīkə sēdīkə ā bīkītā n cōñtā kē tuse yē n nummu tēñtīēnē n tōō n hē ā dēē nīñkē nne í hādī n mūoñō. A kē bīkə yāākē kē n míñ' yēnni u kōtá n tōō bō ū deehē n bēñkī ū bōde pō a bē nitibe dāsī a kē bīkə sēdīkə hē yā

Ñ manbe, ñ nāñsi, ñ tāpe, ñ nī dēnbē, ñ tōō ñ dēnbē dī ñ yá n tē á ū nīitō á yēnni á kpēnī kē sāñke á ñ yá n tē u hē nī ñ á tōtā n kē pīpū.

Sīnbíénū Adisā
Ūodūkpāādū.

M híímmε pøkε

Premier livre de lecture en langue Mbèlimè

République du Bénin, Direction d'Alphabétisation
Commission Linguistique de la Langue Mbèlimè
Sous-Préfecture de Cobly
Avec l'assistance technique de SIL
1ère édition / 1er trimestre 2001

- 1 -

1ère édition: 1er trimestre 2001

mbèlimè / exemplaires

Imprimé par le
Centre de Production de Documents en Langues Nationales
(CPDLN) BP 87.Tanguïta

© par Commission Linguistique de la Langue Mbèlimè
Sous-Préfecture de Cobly (tous droits réservés)

- 2 -

M híímme pōke

Tī yāmmāde hīnnī tī tē wē, ū bíedō ū n fē bō ā fūdī n hiiní ū bōtīde sēpī. Nēnnē yē tennō a tī maadō n yē tī pāñnā kē pōke ñkē nne n ke hīno n tē: M híímme pōke.

Nē pōke hīnnī tī deetō bē nitibē péñkóónimē n ke pāñnō.

Tī hōtīne bē n fē bō n nānkō n nī bē péñkóónimē.

Tī bāanī bē n fē bō n tēdī m̄ péñkóónimē bē nānkī nī mēnī.

Á hē ū n tēdī m̄ péñkóónimē ā me dietá n nānkī nī dī cikīde ñdē: Dī cikīde dī n tōnsī ī bēdīwaadī m̄ dítimē.

Ū niitō nne ū bīkē sēdīkē

Ū niitō u bāa yē dē bō n tēdī kē bīkē sēdīkē a ke wēnni m̄ mōmōmmē. Ū bīkē sēdīkē tennē kē pēētī dā ū būōkē pēētī dā mandē. Nē būōkē pēētō bōbīide dī n ba kū, a di nō dī sēde. Nē bōbīide nne kē bīkē sēdīkē tūō wē. Nē bīkē tōō ñ dēnbē ā yē be dū n nī ke yēñnā bē kpaatibē.

Bē nánánbe ā n tóñsí a be yētīdī. A bē kpaatibē ā kēsi kē hīñní nne n tóñsí ū n bā ū n bā a be ke pā n tāñtā kpaatibē bē n naasi.

U kpaatō ū n fē bō ā ñ tūomō ū cōñcōñbe a bē tonsí n tūomō ū sōkō. Kē bīikē sēdīke kpíémo nēnnē a ū kpaatō ū n fē bō ā dōñā ū dāāde u yāanī dīyē n nī ñ dēetā ū pūõhō a ne pō n bōkī n konná dāāde dī n bā.

Kē bīikē sēdīke tōw nne kē nī ā ñ hāadī n mūõsō n tē: Tī dēe ñ wē a máá tī dēete nī dedi tī pīē.

Ū wīenū ā kēsi bē yūbonde nne ñ yāanī a kē būõke ā hōosi n tēnī sō kū pō, a ku ke pōō. A bē sēyāñbē ā ya a ne pōtōw a bē tōmū bē bīikē sēdīke n yē ke bootá nē n pāñno. A ke bōkī a ū wīenū ā ke pōō mandē. Kē bīikē sēdīke nī ā ya a ne pōtōw a u tūnnā n ya kē bīikē sēdīke nne kē būõke hīi n dūā. A u yē u nī mūõsī a ū wīenū ā yē: Nē mūõsī, n tóntō n nī ā pāatī wē. Wāannī kē dōõke a ñ ā bēnki. A kē bīikē sēdīke nī ā tōonī kē dōõke, ū wīenū ā cōotā kē dōõke n ketā kē bīikē sēdīke kíedē yē n yēdē n ketā kē būõke kíedē yē n yēdē mandē. N yē ñ tōonī ū kōdāābu a tī sākīnā dādoodē dā a dī sākītā.

Dādoodē dā kē bīikē sēdīke tōw nne kē nī ā sākītā n ya sī bīsí ñ sēsī sī naasi a si hāadī n dōnnī, a bē si kuusíne dī cuude. Nē dāādē bē kpaatibe yānnī ñyē n nī ñ dēetā bē pūõbe. A bē ñ tōnsí nī ū n bā ū n bā a bē, bē dūonō bē pūõbe.

Ū kpaatō ū n fē bō yāa ñ wē ū pūõhō. A máá bē nītipūõbe tennē bē formū hē dōnnī nīinē. Nēnnē yē tennō bē nītipūõbe formū bō būõte yē n naasi.

ℳ yēndōmmē: Bē nītipūõbe bē n dāātē nne dī hānde, kē būõke yūude wēpē

ℳ yēdīmē: Bē nītipūõbe bē n dāātē nne mō señmū kē būõke taahī ñ wēpē.

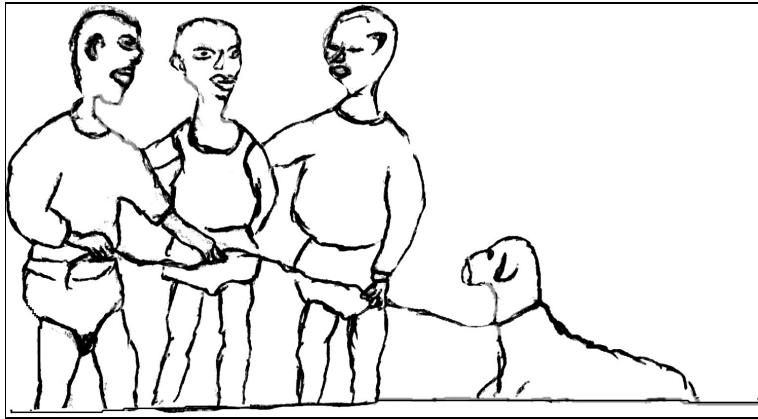
ℳ tāātīmē: Bē nītipūõbe bē n būosi kē bīikē sēdīke taahī ñ wēpē.

ℳ naasīmē: Bē nītipūõbe bē n hē tēdī tiemū, bē n tōnnī, n dū mō tōmīmū, n hē dāātē nne semmū, n hē dāātē nne hānde, kē bīikē sēdīke yūude wēpē ñ tennē.

Ī bīnhíétí, nē yāānē nne nē sēñnē bōkīde.

Dāāde bā yē bō, bīsí n yēdē kē yāāke nne kē sēdīke ā hítā n bōkī tī múóte hīnnī dī bōkīde.

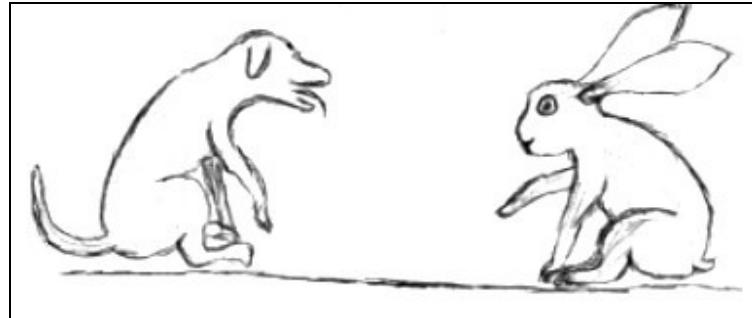
Si bōbōkīsī dī bōnde dīyē a kē bīikē yāāke ā yē kē bīikē sēdīke: Húumú ñ nī ñ dēetā ñ nōñibīfē n bāā ā sūdīfe hīnnī. A kē bīikē sēdīke ā húumú. Púkípúkí a kē bīikē sēdīke ā yē: Húhú ñ sūdīfe hē nē hī. A kē bīikē yāāke ā yē: Mandē ñ nōñibīfē hē nē hī.

Tī diete tī tāātē.

Ū tēñkpīēnū bōnde a tī diete ā nōō tī tāātē n yūutā fē sōfe n pōō n punná n húá n dūā n yē tī tūōte ā tī hūnō niitō nē ti yōōtā. Be tāñtō nēnnē dī sēēde a hū n bā ā yē yāñtā ya nī m̄ nīime a n̄ dākīnā n̄ nīñne tēnnē nē hýñní. A hū yīēdīhū ā yē tī míñ' yēnni tī hē n̄ pēdimu tī pénte tīyē ā pēdīmū tēte nāa? A hū tāātihū ā yē u yēnni ū nīñne tēnnē hýñní n yē fē sōfe nāa?

Sīñbíénū Mātīe Cetino
Kēnāmmucaake.

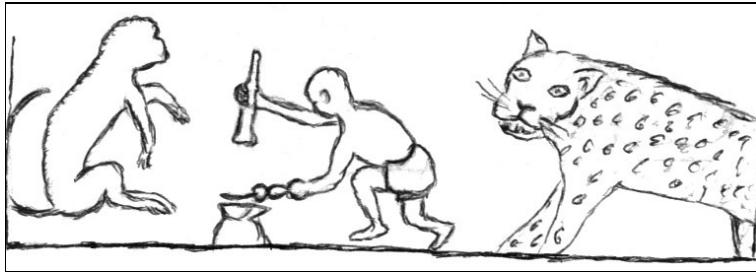

Kē būōke nne kē sonke.

Ū tēñkpīēnū bōnde kē būōke nne kē sonke ā n̄ bīítí. A kē būōke ā pēētā kē bīísí nne n̄ dēeñne tī ninte. A kē sonke ā yē mēnī n̄ yāañne n̄ wēsí m̄ nābēsīmē. A kē būōke ā yē n̄ pā mandē a n̄ yāānā n̄ wēsí. A kē sonke ā bōkī n̄ kāatā dī buside n̄ dūōnī kē būōke a kē yāānā kē bīísí a si hī sō sī fē, a kē būōke nne kē sonke ā hūonī.

Nēnnē yē tenno a kē būōke hē yāasī sonke.

Nentāakē M Misīēdi.

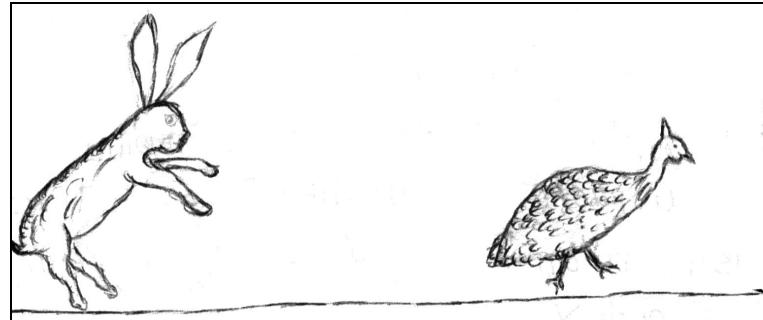
Ū mááno nne fē wāñfe

Fē wāñfe yē dē bōkō ū mááhu n yē be fe maaní fē kpiife nóńcekūote. A ū mááno ā ná mááti a fē kpiife ā kúútá nī, a ū mááno ā békisi fē wāñfe n yē ā míń' yēnni ā dū n nī máání bā kū?

A fē wāñfe ā bóótá fē kpiife n sēdimu n yē hē kōññē tūnnā míne wēte. Á ā mēn' pōñpōñtō a nē nō kīyē nī nī n wékisitē tī dūote.

Á ū mááno míń' máñō tī nóńcekūote tēnnē, nne m̄mē fē wāñfe míń' pínsí wē fē kpiife wēmmē.

Cētikā Sōsīēfu
Dībūōde.

Kē sonke nne fē hanfe.

Ū tēñkpīénū bōnde, a kē sonke ā nī sīi ū wuohū ī kpēntī n hígní. Kē wāñke kē n fē té n pāanī n békisi kē sonke n yē: Á tūomō n bā nē bōde? A ke yē n sīi ū wuohū, a nē wāñke ā dāásī n hīi a kē sonke ā bātā n hyuni n dēē. Kē nāñkī tēnnē kū n pō n dūā tī wāñte.

Dāáde bā a fē hanfe ā nī pāanī n hē ā dōomu a kē sonke ā yē: Á yādī hē n hē dōomū. A fē hanfe ā kē yē: N̄ yādī ū kpaatō n sēedē ū yūkpēnpīdibu. A kē sonke ā dāásī n hīi a fē hanfe ā bātā n hyuni n dēē.

Nē sōnife dū n nī pēdimu n yē á ā cēekī bē nitibē n yōmu ā n yā n tē ū nīitō kpāanī n nī ā cēetā n dēē mandē yōō nē hýumú nī ā pōō.

Cennāätē Misīēdi
Dīnānakide.

Cēētā n dēē.

Ū yōkprīemō yē dē bō n cēēkī bē nītibē n yōmu. N hīi n yēē ū pūōhō nne ū bīikē. Dāāde bā a ū pūōhō ā yē ū bīikē: N bīikē ā tōo hīi tī kōn' nī n yāasī nē n yōmu. A kē bīikē ā u yē: N kpēnī kē sāñkē ā nī ya.

A kē nī ā kpēnī kē sāñkē n ke dūōnī. Kē bīikē tetō dī bōnde dīyē kē sāñkē n wāānī ī dēkītīpīenī nne n sīpo ū sāñkē mīnte hīnnī n tē: N sāñkē pēēdī ī dēkītī ī.

A ū kpaatō ā kēsi n u yē: N kūosine ā sāñkē a nē bīikē ā yīeni n ke u kūosine. Ū kpaatō ā kpēnī nē sāñkē ī nāpākī kē pīkē nne ī n nummu. Ū kpaatō hūnō nēñnē n tē ā sibítā kē sāñkē mīnte n hē ā ya dēkītī. Nē bōnde a ū kpaatō ā n dū n pōō nē bīikē. A kē bīikē ā

bāñtā n pēdimu kē nīi n yē: Ū kpaatō yē dū n nī ū pōō tī, kónná dī nuāde n u cēētā a kē nīi ā yīeni.

Kē bīikē ā yē: Kē nīi ū pā kē būōkē a ū hēbítā n dēetā kē

hīnimē n ā dūhīnā á tī tóntō dī bōnde dīyē ū kpaatō ū bōde ā n

hōnsī n tē: N yéni' ā pēdīmō n sō n yē bē nī ū pōō wē.

Bē tóntō dī bōnde dīyē a kē bīikē nīi ā n yōōmū a ke dēetā kē dōōkē n hebitā kē nīi duuhī nēyē a u dōdī ā tēēhē nne n cākisī a kē bīikē ā cōñtā kē nāyóókē n fōokīnē kē nīi. A nē dēē ū kpaatō a u kōtā n kpēnī nē nāyóókē ī nāpākī pīsī n naasi nne ī n tāātē.

Dāāde bā a ū kpaatō ā hūonī nne ū pūōhō n u hebitā mandē a u hīi ū kpaatō ā cōñtā kē nāyóókē n dōnti a nē yēētā. Ū kpaatō ā bōkī n piimū kē bīikē tennē n cōñnā ū kuōhū hīnnī n yē bē bōkī n wīē sō dī bōnde hīnnī.

Bē tōō dī bōnde dīyē kē bīikē n yāādī n nī ū wīētā dī bōnde hīnnī n ya ā wēñsībīnē bēnō ū ciēnū a bē tōotā ū kuōhū tennē nne kē bīikē n dōōnā sō n dīe nne n mūōhō.

Kē fūninkē ā n pāanī nne kē naahī n yō ū nītō hōnsī ū kuōhū hīnnī n tē: N yēnni ū dū kpatē a dī ti nē ū pēñkīnē. A nē fūninkē ā yē mēnī ū hē dū. A kē bīikē ā dedi a kē fūninkē ā kúútā ū kuōhū hīnnī. Bē n mīn' tōō kē bīikē ā bīkítā nī n dēetā ū kuōhū nne kē fūninkē n bōkī n wīētā sō dī bōnde hīnnī.

Kē bīikē kē n mīn' bō ū kuōhū hīnnī dennī dī bōnde dīyē n kpāahī kē fūninkē naahī n hūni nne. Nē bīikē hūnō dī bōnde dīyē n dēetā dī dīētīde pīende

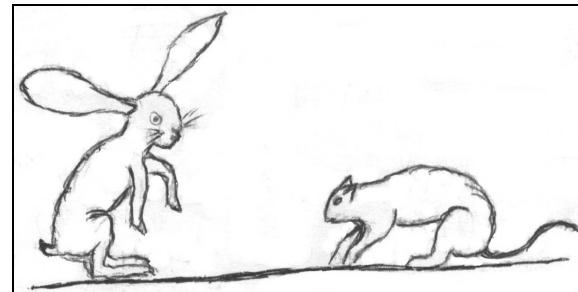
nne kē kódíkē nne n̄ hēsī ū kpaatō n̄ sēede a ū kpaatō
ā ke ya n̄ yē u n̄ tēnī, a kē bīkē ā yē nē tēnī n̄ tōw yē n̄
nankō tī n̄n̄te n̄ntē n̄ yēnnī n̄ ā dūonī. U hē k̄jmō ā pō.

Ū kpaatō ā yē n̄ n̄ bōkī n̄ mūonō n̄ u dōomu. Nē
bōnde a ū

Kpaatō ā kúútá ū kuohu h̄innī a bē tōō n̄ bōkī n̄
wīetā dī bórde h̄innī.

A kē bīkē tēnnē ā dēetā kē n̄i nne bē faāde dī
fē n̄ bōkī ū kpaatō n̄ sēede n̄ di tīetā nne n̄ sō ū kpate

Nēnbōnī Pasīa
Kētēpuoke

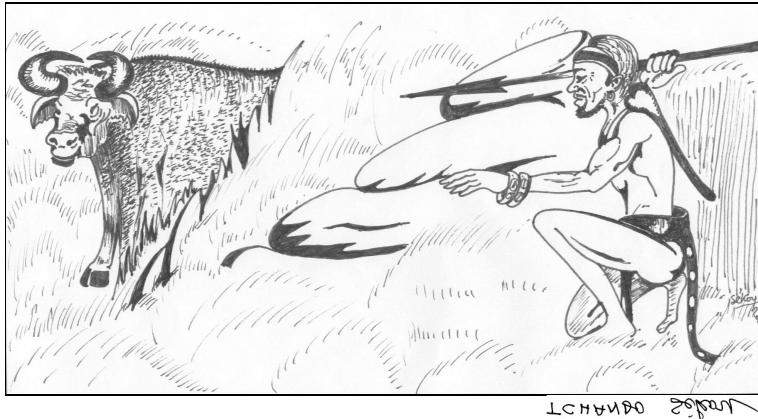
Kē sonke nne dī yúude

Ū tēnkpīenū bōnde kē sonke nne dī yúude ā n̄
bītí, a dī yúude ā sāanī kē sonke a ke yē: N̄ bítōo n̄ hē
tēdī n̄n̄ke n̄ n̄ ā sānti. Kē sonke pūoh̄ ā bēná ā
tuunē a ye bēnī n̄ bōnki a kē sonke ā kúútá n̄ tākī yē
h̄innī. A kē pūoh̄ ā dēnnā n̄ siinā dī yúude a dī húá n̄
dūa nne n̄ dū n̄ kpēkitā kē ninkē a kē sonke ā pudi n̄
dī sūkide h̄innī n̄ yē kpēi n̄ yē: N̄ bítōo n̄ pūoh̄ yē hē n̄
bēnō saahu. A dī yúude ā hítá n̄ hūni.

Dāāde bā ā n̄ bō a kē sonke ā sāanī mandē dī
yúude. A dī yúude ā yē: N̄ hē tēdī n̄n̄ke, n̄ n̄ ā sānti n̄
bā kū. A dī pūoh̄ ā sākinā ā tuunē a di kuutā n̄ tākī n̄
būtā a dī pūoh̄ ā sākitā n̄ siinā kē sonke a ke húá húá
ā tuunē nne n̄ sō dī yúude n̄ sōtā dī yúude pūoh̄ n̄
pūoh̄.

Nēnnē yē tenno á ā bītí nne ū niito ā nō nne n̄
cēē, á ne hē nō tēnnē u n̄ ā dōnnā ū hōtihu h̄innī n̄
pudi n̄ hantā.

Sīnbíénū Mātīe Cetino
Kēnāmmūcaake

Fē naafe yānō ū Banto

Ū cāātō u bāa yē dē bō a bē u tē ū Banto a u pōō ū naahī dī kpááde n duā. Dāāde bā a fē naafe ā kóntā kē bīikē sēdīke n u yānī. A u ke sānti n pāññā nē fē. A ne bīihī a be kuutá nne n dūā dī cuude a kē bīikē sēdīke ā u bēkisi n yē: Ā dēē n bā n pō n duā tī wāñte fē? A ū Banto ā yē: N mēn' i pookí tennē kū. A kē bīikē sēdīke ā yē ā hē n dū wē, á ā míñē n dū ā míñē n pédímō m̄ mōmōmmē. A ū Banto nī n yāa ñyē ū nītipūoh̄ a ū konte sāa a u dēetā u pookí ñyē ū naahī nne n pédímú nne ū naahī té n dū n nī u piimú a u nānki ñyē n sōhī.

Ū Banto pedimú ñyē nne n yāyādī ū tōō dūā dī cuude n yōō n u kāasi a u yēē sō. Nē wēñtō nēnnē, ū Banto n̄ pōyāñde ā bōkī ū hāwāābu n hē ā bíktá nī m̄ fēemē a ū Banto ā hítá n tūnnā n pō n ya fē kpánaafe tīihī a u bikitá ū nōdeehē ū baatí n tontá n tōō fē kpánaafe. A fē hūdī mīññī a ū Banto ā n̄ kóñní sī nīñsī u hōn' dūā nne ū pōyāñde n pedimú sīyē a fē naafe

dēedí nē fē. Ū Banto pō n tāñtō dī bōnde dīyē u hōn' hē pédímō nēyē ū pōcīñde, fē naafe ā hūdī mīññī n kōn' hē ā u bāñtā. Nē bōnde a ū Banto ā sōhī.

Nēnnē yē tennō ā ā yāa ū niitō n hē u yā ā nē u pēdimu ā pénte tī fē n dūā.

Sīñbíéñú Adisā
Ūodūkpādū.

Kē būōke nne kē nōñtīke.

Kē būōke nne kē nōñtīke dē biití wē. Dāāde bā ā n̄ bō a kē būōke ā cēsī kē nōñtīke n yē: Nē té ā wēñtā a hē ā n̄ tōsīkī m̄ tōm̄mū tī cēnbā n yē bā? Bóótā mēnī yē u pōhīñe ū pīē ū fē n tūomō ū tōm̄mū fē, n bāanī dī sēēde n cāatō. N̄ nī cēsi tī cēnbā a u ā hēm̄mū dī sēēde hīnnī

Nē bōndē a kē nōñtīke ā dāāsī n yē kē būōke hē u nō ū diéhu n dōosī tī cēnbā ū dēēte, a ne té ā bīihī a

bē nitibe ā yē be nī dūā a ā bō n hōhōósí n bō ū sūnhū.

Kē nōñtīke yōōmū n mīñ' hē duā a kē būōkē hīnnī ā pīetā a ke hitá n hēmīmū kē nōñtīke a ke tēnī n dīe dī kōñde a kē hē ā nēntā.

Nē hō dā kū kē būōkē nne kē nōñtīke hē cōōsī kōñē.

Kē sonke pūōhīme ū kpaatō n bīsīēdō

Ū kpaatō ū bāa yē dē bō n tēdī ū bīsīēdō a u wēnni mōmōmmē.

Dāāde bā u kpaatō ā tīkīnā tī wāñte fē n yē: Á hē u n tōō ū pīenū n píimo ū tōdibu nībū n tībītō, hē yē tē ū bīsīēdō n nī pūōhī. A be n tē kē nīesike nē n bō wē a kē sonke ā hījī ā sījīhe n tībītā ū tōdibu n kōtā n hētinā dī bode.

Nē wēñtō nēnnē a tī wāñte tī fē ā tīkīnā n tōō ū tōdibu n kuó ti nī tībītā nīyē. A kē sonke ā yōōtā nī n yē: Bē n fē bō ū tōdibu deehē hītā ya. A be dāāsī. A kē sonke ā tuā n nōñtā ū pīenū n bēñnā dī bode ke hōn' tībītō dīyē n tōō a ū pīenū ā fōntā n dedi ū pīē n tō , a ne dēē tī wāñte tī mīñ' ne bō sō tī fē.

Ū kpaatō ā dēetā ū bīsīēdō n ke dūōnī a ke pūōhī.

Ū tōohū

ԼՀԱԽԹԸ ԶԵՐԱ

Ū tōohū nō tī dēētē ū n fē bō yōmu tīyē. Sī bīisí, bē kpēnbē, yōsīnē bē yēñcīñbē. Bakē tēnō a tī yāsīmū n hupo ū tōohū?

N yā ū tē dī nī nē ū sōñtā n yē tī té ā dēē tī dēētē a tī hīnnī ā n dēetī. N kōtā nne ū yē sī pīensī sī n yā nē n fē bō sēsī yē tōosi nī sī kāadī dēnbē n tī kūçīnē. Nēnnē yē tēnō a tī yāsīmū, n hupo.

N nī dēnbē, ū tōō ū dēnbē, ū manbē, ū tāpe, ū nāñsī yē ya ū sō a ū dī pēdimu tī pēñte mōmōntē n nē dī hūkīnā ū tōohū hīnnī.

Ū tōohū tēdī mō dōmmē, mō dōmmē tēnē mēmmē yē tī pūo. Nēnnē yē tēnō bē tōyāsīnbē bē fē tēdī ū tōyōhū, a bē niine duotō, n sōotō. Nē dōmmē sōjīkīnē tī sūútē, ā súúte sōotō dī bōnde dīyē ā hūúmū kōn' hē pāā. Yēñdē dokitōdi dēnbē huusí ā dāā ā fē n tē tī kāmū ū tōohū nne ū nāā n tē hū pōo bē nitibe n dūā, a bē tūōbē kpāā n tē yantī yantī. Dokitōdi kpēnbē yēñni ū tōohū cásidí ā bīene yē n ninyē ū niiotō fōmmū

hínní. Nēnnē yē tennō a m̄ húumú kááno n sō ā teehe hínní a bē nitibé hímū m̄ fēnfēemē.

Ú tōohu nī tēnnā a ū nītipūoh̄ ā kóntá kē hōöké yōō u n̄ pēek̄ ā bīyiене.

Á ā yäṣimū m̄mē ā kōñ' hē nī fúdī n tēnī n pōotā, ā té yē ā nī tēnī a ne hē ā yīeni ā fōosi. Bāke tennō yēndē hō dā a bē tōyäsinbe kááno n sō? Nne nāā n tē tē, bē yēncīnbe tī deetō ū tōohu n kónsine tī yēncīn̄te, tī pōkpákíkpēkisite n kónsine tī kpēnte n tūosī tī tūob̄e a ne nāā dī bānde baáde a tī di pāah̄ n bō n bōkīsī nne ū tōohu. Á mānsine ā bā ū tōohu dī bōnde dīyē ā nī ya ā yanyammē kááno n sō. Á ā hē yāa tōohu ne hē bídī a ā hādī a ne yīeni. Á nī fúdī n hítá ū tōwāabu ā sīhē a bē tūob̄e dūā a ā bō n sēnti n nāā ū wāátóo. M̄ mōmōmmē ū tōohu wāásinē wē, n pīekīnē n kótō n pōo. N̄ wēpe ū tōohu tēdī m̄ yanyammē a me dōō, n̄ hē nī fúdī n me dī pēdimu n dūa.

Tī búó sī kāádi kūosibe bēyē bē wāati bē dēkītī i, bē hē dū n pēdimu tī pémōmōnte. Á hē ū n yēetō m̄mē n yäṣimū ā n tē ā tūuh̄ ā húumú n̄ huotū kū. N̄ wēpe, yēē sō ya ū tōohu yäṣimmē nne hū hubime.

Síñwæekā Beennā

Fē tēdīfē

Dāāde bā kū a Kontē ā sēntā n bootá ū mōntide n ya a ne nō māmāáte tī n doodē a ne kpā n bīsi a ne u dēē bāk̄ tenno a ne nō tennē. A u hitá n dennī ī cienī n hetá ī hínní n ya a i sōotō m̄ mōmōmmē, a ū yāāhu nō kádī kádī. Nē hē pōtō a u ya nē mīní' sōotō n nō kpīnk̄pīn̄ yákidī n pītiñne ī pīē ī fē. A Kontē ā ya nē n tūunī pīeni, nē bōnde ū yāāhu bontō n tē fiufiu, a ā tīenē yāñkī n tē sa saa. Nē hē pōtō a m̄ nīimē a bontā nne n tē bōibóí, ū hínní n būosi n nō nikēī n nāā dī ninikide. Nē bōnde, fē tēdīfē yē tón̄tō a Kontē ā tēnī n kuutá dī cuude.

Síñwæekā Beennā

Ú pāpēnkáńbu

Muötē nō ū pāpēnkármo. Dāāde bā a u hitá n nī wāánī sī pāásī n pō n cūōne m̄ yanyammē máámē. Kēmmu ya nē n u pāñnō.

Nē dāāde ne nō ā wēnyī yē, u hitá ū bááde n dēetā ū pāpīenū n kāmū m̄ nīimē hínní a hē ā pōti a ne kānsi n

yē bōkīti bōkīti a Muötē ā fákítá n ya n píimō kē pāsōok̄e a ū yamme ā dātiki m̄ mōmōmmē.

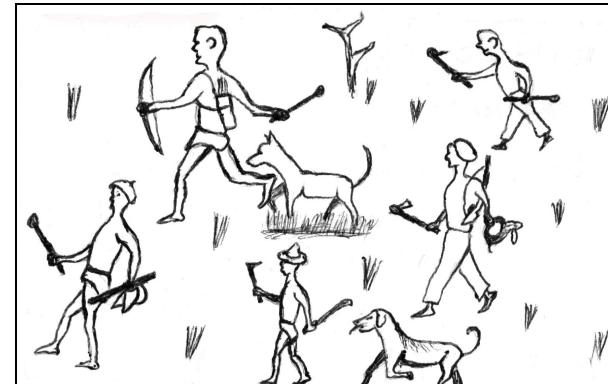
A u kōtā n wīētā yēdē a ne kānsi n yē yúdudu
nne ñ

tōō Muōtē n hēsī kē dūōkē hīnnī a u huusí n hē
dū n wīē sō ū pāpīenū a ū pāake ā sōhī. N fúñ' māadī
n tē bē nitibē nī tóntā n u fietā. U tē u nī tíetá n ya n
bō ū wúónú ñ baā. N hīipū kē tīekē baáke a kē hīkitā a
bē fē ā kóiná n nōō sō m̄ nīime hīnnī. Kē pādūōkē tōō
Muōtē m̄ nīime hīnnī dēkī Muōtē hē dōmu n sēbīsī
nīime. U bō n yāntī m̄ nīime hīnnī n tē pāntī pāntī. Ū
nīyééñ u bāa tōnti nī n ya a ne pāahī n no tēnnē a u
hūusi n kaanī sō m̄ mōmōmmē, n bōkī n dēetā ū dō n
hādī n hākītā ū tīebu baábu a bu bō ū wúónú baā. U
hādō dī bōnde dīyē n dēetā ū dō tēnnē n cānnā m̄
nīime hīnnī a Muōtē ā ñ yānyāntī n pō n sēnnā nē dō

n hīipū. Nē bōnde a ū nītipūōhō tēnnē ā yúónī, a
Muōtē ā sēnná nī a u hīipū ū duosī n yūoní a Muōtē ā
dedi. A bē nitibē ā ñ tónti nī n ya a Muōtē dēdō.

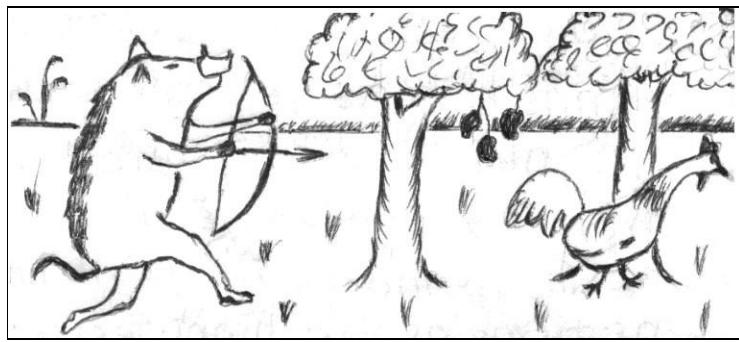
Muōtē dūúmo tī nintē n yēnni u nī pōō ū bā.

Síñwēekā Beennā
Ūwūōdú.

Ū tōōtīhu

Á ū tōōtīhu bō tī té ā yākī n hitá n kuutá tī
múótē n cūō bōde dī n bā n bāntā tī tūōbe. Á tī hōsīkō
dī bōnde dīyē be baábē ā hīisī a bē tūōbe ā tūnnā. Ū
tōōtīhu bontō n wē, a tī wāñte nne tī nōte hisidí tī pīē tī
fē a tī pūo n yādī. N pō n bōkī n tāñtā hū yááde n yā
n bikitá tī nōdeehē nne ñ tōōtī n hūnti.

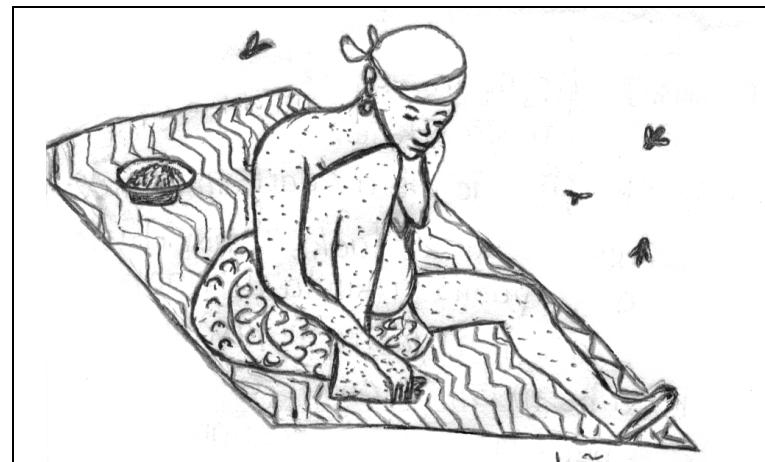

Kē dōdīkē canne

Kē dōdīkē tēdī ā canne a ye pēētō a ke ye yākino.

Kē dōdīkē dāātē nne ā caane. Dāāde bā kē dōdīkē ā hítá n bōkī kē dāāke tī hādibiete kūosibu a kē pūōhō ā kúútá dī naade. Nē bōnde kē kódíkē ā bōkī n yākitā tī yaqakite nne kē pūōhō a be muohí ā caane, a kē dōdīkē pūōhō be buó.

Kē dōdīkē hynī nēnnē n mōmū kē caane n bēkisi kē pūōhō kē caane nāñki, a kē pūōhō ā ke yē kē kódíkē nne kē pūōhō yē tónítō n nī n ye mūóhō. A kē dōdīkē ā pīhī kē nuođe n baatí kē dūōde n pīkī kē kódíkē a ū sūnhū ā pāñnā a be nitibe ā be pātā.

Tēwaakē pūōhō

Tēwaakē tēdī ū nītipūōhō a u dōmu n kāñsī ā nābēsīkāñkāñne. Ū nītipūōhō mūōmāmūōnō wē, a u dōmu m̄ tōmāmū m̄ mōmōmmē, u bōkīsī dī naade nne ū wúónú. Tēwaakē nne ū pūōhō fá bē tūōbe m̄ mōmōmmē. Tēwaakē pūōhō nō kē bōnkē. Tī yáásīte yē u bō. Tēwaakē hīkīno n tōo ū pūōhō dokitōdi a be u tāñwō a u wūōtō.

Á hē u nō hō pūōhō bōmu, ā hīkīnā n u tōo dokitōdi.

Dī pāade

Dī pāade hidī bō ī nummu kū ū bēdīhū. Dī pāade bōnde nē nīñnē fē té ā yēsīnē wē, yosīnē tī hō tēñhū. Kēmmu ya nē n yēsīnē.

Ā tīne n hāate, tī mū́te, nne ā tāāde té ā yēsīnē nē wēnnihū. Ā tāāde bōótīme ā n nāā tī dūote, a ā tīne ā yotā a tī mū́te ā wūonī. Ā tī dākītontonte ā bontā ā tēēhē ā cānki n yē pói. A tī wāñte ā pōki, nne í nāā n tē mōsaate kōñ' hē bō a m̄ nīme kōñ' hē pēki. Ú yāāhū wūonī, a dī pāade bō ī hidī ī n tāāte hīnnī. N bōntā dī yōdānside n tīhī dī bēnpande hīdi yēdē hīnnī. A ū tontonhū ā tūkitā n dēesi dī pāade hidī tēñtīenī. Ú tontonhū bontā dī bōnde dīyē ā hē nī n fūdī n dūā dī cuude hīnnī. Á ū wienū bēnō ā kōñ' hē nī n fūdī n dedī kū hīnnī, a ū tēkúnhū bō m̄ mōmōmmē. Á ā dedō m̄ semmū ā n kōti nī n móntō n nāā dī kpēdide.

Síñwēekā Beennā
Ūwūōdú

Ū bēdīhū fōmmū

Tī cōōsīnē m̄ yanyamme mēyē tī fōmmū hīnnī. Ne nāñki n mē ā tī yāntī? Kēmmu ya.

Ū bīédō dāāte nne n hitā ū tēñhū n bōkī ū tēñhū tūōhū m̄ tōm̄mū ū wāābu, n tē ū pīē ku bāá yē tū nne kū tō. A ne í nī n pōýítā a u bō m̄ yanyamme hīnnī: Dī honde, m̄ bōmmū, ū náámú nē bōnde ā yāmmadē toñtō a be baábē ā n cásidí n hīmū. Be hítō n yēe n sō bēyē ā sīe tē yāntī yāntī mandē

Ñ manbe, n̄ nāñsī, n̄ tāpe nne í tōō n sō n̄ tōō dēnbē ti nō nne í hīsídí n yēekī sō tī tēñhū n bōkīsī tī tēñte tūōte, ū pīē ku baá hē bō n tū nne kū tō.

Síñwēekā Beennā
Ūwūōdú

M fommū

Dāāde bā yē bō a tī hādī dotōdī yānbē bōde a kē bīikē sēdīkē baákē ā tóntá n tōō ī dékítí kē tūsipīkē n tōō tuse yē n nummu n hē ā dēē. N dēetā ū dékítíhāahū n duōnī a be yēetā n ke kōsíne tuse yē n nummu. A ke hitá nne n hūnti a kē bīikē yāākē baákē

ā hítá n ke tūnnā n békisi n yē: Bákə tennō a ā tōōki n tennē? A kē bīkə sēdīkə ā yē: N̄ yūdātīdē yēñdē, nne n̄ nāā n tē ne yākō ḥyē n wēñtō bē nitibe yē n pāā sī nīñsī nne ī dékítí m̄ mōmōmmē, nēnnē yē tennō a ī míñ'búó n tē á n̄ tōō n̄ nī n̄ dēē wē n tōō n yaā n hē dēē. A ke bīkə yāākē ā yē: Ā yā wē, kōtā n tōō ā tuse yē n ummu tēñtīēnē ā tōō āyē n hūnti nne, ā nī n̄ dēē wē. A kē bīkə sēdīkə ā bīkītā n cōñtā kē tuse yē n nummu tēñtīēnē n tōō n hē ā dēē nīñkē nne í hādī n mūoñō. A kē bīkə yāākē kē n míñ' yēnni u kōtā n tōō bō ū deehē n bēñkī ū bōde pō a bē nitibe dāsī a kē bīkə sēdīkə hē yā

Ñ manbe, ñ nāñsi, ñ tāpe, ñ nī dēnbē, ñ tōō ñ dēnbē dī ñ yá n tē á ū nīitō á yēnni á kpēnī kē sāñke á ñ yá n tē u hē nī ñ á tōtā n kē pīpū.

Sīnbíénū Adisā
Ūodūkpāādū.